

รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล

MODEL OF A COLLABORATION NETWORK FOR THE DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL MANAGEMENT OF MUNICIPAL SCHOOLS

บุญเพิ่ม สอนภักดี^{1*} ฉลอง ชาตรุประชีวิน² และสุกัญญา แซ่มซอย³
Boonperm Sornpukde^{1*} Chalong Chatrupracheewin² and Sukanya Chaemchoy³

^{1,2,3}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

^{1,2,3}Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok, 65000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: pukdee99@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล วิจัยดำเนินการวิจัยมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล โดยการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน และการประชุมกลุ่ม จำนวน 3 โรงเรียน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาয়กร่างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ด้วยการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาล 247 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 องค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายและภารกิจเครือข่ายความร่วมมือ องค์ประกอบที่ 3 แนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต และองค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารของเครือข่ายความร่วมมือ โดยผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาล มีความเห็นว่ารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และความมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: เครือข่ายความร่วมมือ การจัดการศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาล

Abstract

The objective of this research was to develop to establish a model of a collaboration network designed for educational management at municipal schools. The research procedures consisted of three steps; the first step was to study the state and the guidelines of collaboration networks for educational management of municipal schools by document analysis and subsequent synthesis. Information was gathered from nine experts by interviews and from meetings with teachers of three municipal schools. The second step was to construct the model of a collaboration network for educational management of municipal schools by drafting a tentative model based on the research findings from Step 1. The model was validated in group discussions with nine experts. The third step was to evaluate the model. The sample consisted of 247 persons, who were teachers and administrators in municipal schools. The data was analyzed using Mean and Standard Deviation.

The research results are as follows: the model of the collaboration network for education management of municipal schools consists of four components: 1) the collaboration network committee, 2) participation in educational management of municipal schools, 3) guidelines for lifelong education, and 4) the administrative process of the collaboration network, which has been validated by the administrators at municipal schools as suitable at a high level and at the highest advantage.

Keywords: Collaboration network, Educational Management, Municipal Schools

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่างๆ ได้แก่ ปฏิรูประบบการศึกษาปฏิรูปการเรียนรู้ ปฏิรูประบบบริหารและการจัดการ ปฏิรูปครูคุณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ตลอดจนได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการจักระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ๆ สร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนในการพัฒนาเยาวชน และบุคลากรในชุมชน ให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของสังคม ด้วยการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการรวมทั้งวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เป็นการเปลี่ยนรูปแบบการบริหารและจัดการศึกษาตามเดิมที่โรงเรียนจัดการศึกษาจากเพียงลำพังเป็นการ เปิดโอกาสให้องค์กร หน่วยงานต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งผลให้โครงสร้าง การจัดการของโรงเรียนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่มีสายบังคับบัญชา (Hierarchy Organization) ไปสู่การจัดองค์การ

แบบเครือข่าย เป็นการส่งเสริม พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่องและมีคุณภาพสูงขึ้น จึงจะเกิดผลต่อผู้เรียน ได้อย่างชัดเจน (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2551) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้มีบทบัญญัติในเรื่องแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเฉพาะ ได้กำหนดให้รัฐส่งเสริมและสนับสนุน การกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรศาสนา และเอกชนจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการ การศึกษา เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 280 วรรค 2 และ 3 บัญญัติถึงสิทธิในการจัดการศึกษาซึ่งเป็นบริการสาธารณะประเภทหนึ่งตามความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐโดยคำนึงถึงความ สอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ เน้นการมีส่วนร่วมของบุคคลครอบครัว เอกชน ชุมชน องค์กร เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามความพร้อมขององค์กร

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 50 - 57 กำหนดว่าการให้ราษฎรในเขตเทศบาลได้รับการ การศึกษาอบรมเป็นหน้าที่ที่ต้องทำของเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ส่วนการจัดตั้งและบำรุง โรงเรียนอาชีวศึกษาเป็นหน้าที่ที่อาจทำของเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร ดังนั้นจึงทำให้เทศบาลแต่ละประเภทยัง มีความพร้อมในการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน การบริหารด้านการศึกษาของเทศบาลจะประสบความสำเร็จได้ต้อง ได้รับการประสานงานและร่วมมือกับหลายหน่วยงาน ทั้งหน่วยงานในสังกัดเทศบาล และสังกัดกระทรวง ศึกษาธิการ และตามนโยบายระยะ 15 ปี พ.ศ. 2545-2559 ให้โรงเรียนในสังกัดเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับ ประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น หรือที่เรียกว่า “การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็น ฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (School Based Management for Local Development: SBMLD) โดยให้จัด การศึกษาเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ (Formal Education) การศึกษานอกระบบ (Non-formal Education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) จึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาผสมผสานหรือ บูรณาการทั้ง 3 รูปแบบ ตามความต้องการของประชาชน และความเหมาะสมกับสภาพพื้นฐานชีวิตและสภาพของ คนในท้องถิ่น อันจะส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นคนดี มีอาชีพสุจริตสามารถดำรงชีวิตอยู่ในท้องถิ่นได้อย่างมี ความสุข ซึ่งกำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่การพัฒนานคนไทยทุกคน ให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

ปัญหาที่พบในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยมีค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดความร่วมมือในการมีส่วนร่วมในการจัดการจัดการศึกษาของภาคส่วนต่างๆ ทั้งนี้ เนื่องจากการมีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายในการจัดการศึกษาหลายๆฝ่าย จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อให้การ พัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ส่งผลกระทบต่อคุณภาพนักเรียนตาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร สอดคล้องกับข้อเสนอแนะ ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริม สุขภาพ (2553, น.23) ที่ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง สนับสนุนความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆในท้องถิ่นให้เกิดขึ้นอย่างชัดเจน และข้อเสนอของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาการศึกษาต่อเทศบาล (กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2553, น.199) ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาของเทศบาลโดยร่วมมือกับอุดมศึกษา หน่วยงาน ทางการศึกษา องค์กรที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชน รวมทั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ และกำหนดให้มีมาตรการส่งเสริมการมีส่วนร่วม เช่น การยกย่องเชิดชูเกียรติ ให้กับองค์กร หน่วยงาน เอกชนที่เข้ามาเป็นเครือข่ายให้ความร่วมมือ เป็นต้น ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยใน อนาคตควรวิจัยและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษาของเทศบาล ทั้งเครือข่ายในเทศบาลเองและ เครือข่ายระหว่างเทศบาล กับหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้เกิดการประสานร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เป็นการพัฒนาคุณภาพของ

การจัดการศึกษา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดและตัดสินใจ ในกิจกรรมทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับองค์กรหรือหน่วยงานของตนและสถานศึกษา การสนับสนุนให้ทุกภาคส่วน และทุกระดับได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ (วีระศักดิ์ เครือเทพ, 2550)

จากความสำคัญของเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษา และนโยบายขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นระยะ 15 ปี พ.ศ. 2545-2559 ที่กำหนดให้โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต หลักการ ตาม การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (School Based Management for Local Development: SBMLD) และจะต้องใช้เครือข่ายเพื่อให้เกิดการบูรณาการการจัดการศึกษาสำหรับประชาชนใน ท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดเทศบาล อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม ซึ่งจะช่วยให้เทศบาลดำเนินกิจกรรมต่อนโยบายการจัด การศึกษาของรัฐบาล เพิ่มศักยภาพในการจัดการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดซึ่งจะส่งเสริม การมีส่วนร่วมทางการศึกษาของทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อนำไปสู่การสร้างโอกาส การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาและการเรียนรู้ ให้ประชาชนโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ที่มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพต่อไป

จุดประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา วิเคราะห์สภาพ และแนวทางเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดเทศบาล
2. เพื่อสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล
3. เพื่อประเมินผลรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยประยุกต์ตามขั้นตอนของการวิจัย และพัฒนา (R&D) แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเครือข่ายและแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครือข่าย และแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล โดยการศึกษาเอกสารแหล่งข้อมูล คือ เป็น เอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เครือข่าย และแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อ พัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึก เอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสร้างข้อสรุป

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดเทศบาล โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และ/หรือประสบการณ์เกี่ยวข้องกับเครือข่ายความ ร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลจำนวน 9 คน ประกอบด้วย 1) เป็นหรือเคยเป็น นักวิชาการหรืออาจารย์มหาวิทยาลัย 2) เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กอง/สำนัก การศึกษา 3) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล 4) เป็นผู้แทนกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ กลุ่มบุคคล หน่วยงาน องค์กร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบกึ่ง โครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสร้างข้อสรุป

ขั้นที่ 1.3 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมกลุ่ม เพื่อหาแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล โดยการประชุมกลุ่ม เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากการนำเสนอข้อมูลของที่ประชุม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็น ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนครู ผู้แทนกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) สถานศึกษาขนาดใหญ่ 2) สถานศึกษาขนาดกลาง 3) สถานศึกษาขนาดเล็ก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบประชุมกลุ่มเพื่อการศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสร้างข้อสรุป

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล แบ่งเป็น 2 ขั้นย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ผู้วิจัยนำข้อมูลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ในขั้นตอนที่ 1 มายกร่างรูปแบบฯ จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการใช้ภาษาและปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ร่างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลและประเด็นในการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล การประเมินร่างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จำนวน 264 คน ปีการศึกษา 2557 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้และคามมีประโยชน์ของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาเครือข่ายและแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล โดยการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครือข่าย แนวทางการสร้างเครือข่ายฯ และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม เพื่อหาแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลพบว่า องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ 2) ขอบข่ายและภารกิจเครือข่ายความร่วมมือ 3) แนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต 4) กระบวนการบริหารของเครือข่ายความร่วมมือ

2. ผลการสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ผลการสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ 2) ขอบข่ายและภารกิจเครือข่ายความร่วมมือ 3) แนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต และ 4) กระบวนการบริหารของเครือข่ายความร่วมมือ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 องค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือประกอบด้วย 2 องค์คณะ ได้แก่ 1) คณะกรรมการบริหาร 2) คณะกรรมการดำเนินงาน องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายและภารกิจเครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านทรัพยากร ประกอบด้วย การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการบูรณาการทั้ง 3 รูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 แนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ประกอบด้วย การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย รวมถึงการบูรณาการการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารของเครือข่ายความร่วมมือ มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning) ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์การ (Organizing) ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน (Doing) และ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Action)

3. ผลการประเมินรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ผลการประเมินรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลพบว่า มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก และมีความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ข้อค้นพบสำคัญจากการศึกษาเครือข่ายและแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมกลุ่ม พบว่า การทำงานแบบเครือข่ายเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้เพราะสมาชิกเครือข่ายต่างมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยใช้กลไกของการสื่อสารแลกเปลี่ยน ข้อมูลและประสบการณ์ มีการร่วมมือกันในเรื่องต่างๆและยังทำให้มีพลัง ต่อรองกับอำนาจต่างๆได้ดีขึ้น จากแนวคิดของกลุ่มนักวิชาการ หน่วยงานต่างๆ อาทิ Wheatly (1999, p.39); E. Mark Hanson (2003, p.75); ยุทธชัย เฉลิมชัย และอุทัยวรรณ เฉลิมชัย (2550, น.69-70); วีระศักดิ์ เครือเทพ (2550, น.34-35) เป็นต้น และยังคงมีความสอดคล้องและยืนยันความตรงกับทฤษฎีดังกล่าว ซึ่งจะเห็นได้จากฉันทมติของความสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และจากวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมกลุ่ม ได้วิเคราะห์องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล เป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ 2) ขอบข่ายและภารกิจเครือข่ายความร่วมมือ 3) แนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต 4) กระบวนการบริหารของเครือข่ายความร่วมมือ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 องค์ประกอบที่ 1 องค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ เป็นการบริหารที่มีบุคคลหลายๆ ส่วน เข้ามาร่วมรับผิดชอบ กำหนดนโยบาย ร่วมตัดสินใจ ดำเนินการ เพื่อให้ฝ่ายปฏิบัติในหน่วยงานหรือองค์กรมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและในระดับสถานศึกษาที่แท้จริง การบริหารโดยองค์คณะบุคคลจะทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของการจัดการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ ที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนจึงต้องอาศัย องค์คณะบุคคลที่มีประสิทธิภาพ ที่สอดคล้องกับความต้องการของการจัดการศึกษาสังกัดเทศบาล องค์คณะบุคคลจะมีส่วนในการวินิจฉัยชี้ขาดและกำหนดนโยบายสำคัญๆ มีความละเอียดถี่ถ้วนในการตัดสินใจ เพราะเป็นกิจกรรมของกลุ่ม มีระบบและระเบียบในการทำงาน มีการประสานงานและแบ่งภาระรับผิดชอบ ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญการทำงานกับคน ความสำเร็จคือการร่วมมือกับคนอื่นจึงควรบริหารในฐานะกิจกรรมเชิงมนุษยสัมพันธ์เป็นหลัก อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และประสิทธิผล ประกอบด้วย 2 องค์คณะ ได้แก่ 1) คณะกรรมการบริหาร 2) คณะกรรมการดำเนินงาน ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ข้อ 6 หลักการในการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ตามมาตรา 9 การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น สอดคล้องกับสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2548, น.6) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การบริหารงานจะต้องไม่บริหารจัดการศึกษาตามลำพัง ต้องอาศัยคณะกรรมการที่มาจากผู้มีส่วนร่วมฝ่ายต่างๆ ให้เข้ามามีบทบาทในฐานะผู้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจและร่วมรับผิดชอบ

1.2 องค์กรประกอบที่ 2 ขอบข่ายและภารกิจเครือข่ายความร่วมมือ เป็นการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์กร หน่วยงานทั้งที่เป็นไปตามกฎหมายและที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยมีความร่วมมือของเครือข่าย สนับสนุนการศึกษา 3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งการบูรณาการ การจัดการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ ตามความต้องการของประชาชน และความเหมาะสมกับสภาพพื้นฐานชีวิตและสภาพของคนในท้องถิ่น ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านทรัพยากร ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา มาตรา 58(2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

1.3 องค์กรประกอบที่ 3 แนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เป็นการปฏิบัติเพื่อกำหนดแนวทางที่ส่งเสริมบุคคลได้รับ ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และมีความจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมบุคคลได้รับการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อเรียนรู้ให้เท่าทันและพัฒนาตนเองให้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ทั้ง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และชุมชนโดยบุคคลจะได้รับการศึกษา ตลอดชีวิตจากกิจกรรมที่จัดขึ้นจากการผสมผสานและเชื่อมโยงกัน ประกอบด้วย ด้านการจัดการศึกษาในระบบ ด้านการจัดการศึกษานอกระบบ และด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งด้านการบูรณาการการจัดการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 15 การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม ของแต่ละระดับ การศึกษา สอดคล้องกับ สุมาลี สังข์ศรี (อ้างอิงใน สุวรรณ พินิตานนท์และกาญจนา วันสุนทร, น.68) กล่าวว่า การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับนักเรียน เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งพัฒนาบุคคลอย่างเต็มตามศักยภาพ จนสามารถประกอบอาชีพได้

1.4 องค์กรประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารของเครือข่ายความร่วมมือ เป็นการจัดการให้บุคคลดำเนินการ ใช้กระบวนการอย่างมีระบบทำให้เป้าหมายประสบความสำเร็จ เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ โดย

ความร่วมมือของเครือข่าย สนับสนุนการศึกษา 3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งการบูรณาการ การจัดการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning) ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์การ (Organizing) ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงาน และ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมโดยเพิ่มบทบาทของผู้ที่อยู่ภายนอกกระบวนการศึกษาร่วมบริหาร และร่วมจัดการศึกษา หลักการการปฏิรูปทางการศึกษาในทศวรรษที่สองนี้ยังคงสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในหมวดที่ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2553, น.7-8) ดังนั้นการบริหารและการจัดการศึกษาในปัจจุบันจะต้องมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจอย่างเป็นรูปธรรม

2. ข้อค้นพบสำคัญจากสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนใน สังกัดเทศบาล ที่ได้จากการการยกร่างรูปแบบฯ และการตรวจสอบร่างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อ พัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล พบว่า แนวนโยบายการบริหารโดยใช้การบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นด้วยการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เป็นการจัดการศึกษาที่นำไปสู่การแก้ไข ปัญหาและการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นให้ เจริญก้าวหน้าต่อไปได้ อาศัยการบริหารที่มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนชุมชน มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหลักสำคัญในการสร้างเครือข่ายการทำงานจัดการศึกษากับหน่วยงานภายใน และหน่วยงานภายนอก เช่น สถาบันการศึกษา/หน่วยงานอื่นๆในชุมชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ทำให้มีการช่วยเหลือแลกเปลี่ยน เรียนรู้กันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับเป้าหมายยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีการ เชื่อมโยงการจัดการศึกษากับบริบทชุมชน วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อค้นหาเอกลักษณ์ของชุมชนและแก้ไขปัญหาได้ สอดคล้องกับสภาพจริง สร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างบุคลากรทั้งระดับเทศบาลและระดับโรงเรียน กับ หน่วยงานการศึกษาในท้องถิ่น จากการวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion: FGD) องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล เป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ 2) ขอบข่ายและภารกิจเครือข่ายความร่วมมือ 3) แนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต 4) กระบวนการบริหารของเครือข่ายความร่วมมือ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 องค์ประกอบที่ 1 องค์คณะบุคคลเครือข่ายความร่วมมือ จากการเป็นการบริหารที่มีบุคคล หลายๆ ส่วน เข้ามาร่วมรับผิดชอบ กำหนดนโยบาย ร่วมตัดสินใจ ดำเนินการ เพื่อให้ฝ่ายปฏิบัติในหน่วยงานหรือ องค์กรมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่แท้จริง โดยมีผู้บริหาร ระดับสูงของเทศบาลโดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายกเทศมนตรีให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาคำนึงถึงส่วนรวมเป็น สำคัญรวมถึงการให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับสภาพปัญหารวมถึงความ ต้องการจำเป็นในหลายมุมมองจากบุคลากรทุกภาคส่วน รวมทั้งภาคประชาชนหรือองค์กรชุมชนข้อเสนอแนะและ การทำงานร่วมกันกับบุคลากรทั้งภายในเทศบาลและองค์กรภายนอก ช่วยสร้างเสริมความเข้าใจอันดีและเพิ่มพูน ประสิทธิภาพให้สูงขึ้น ประกอบด้วย 2 องค์คณะ ได้แก่ 1) คณะกรรมการบริหาร 2) คณะกรรมการดำเนินงาน ทั้งนี้เนื่องมาจากการบริหารโดยองค์คณะบุคคลเป็นรูปแบบการบริหารที่มีบุคคลหลายๆ คน เข้าไปมีส่วนร่วม รับผิดชอบ กำหนดนโยบาย ร่วมตัดสินใจ การประสานงานการจัดการศึกษาระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับหน่วยงานต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพ มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาจึงควรที่จะพัฒนาระบบและกลไกการ ประสานงานการจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นเครือข่ายในการบริหารจัดการศึกษาแบบองค์คณะบุคคลให้เกิด

ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งจากผลการสังเคราะห์งานวิจัยของวีระศักดิ์ เครือเทพ (2550, น.136) ได้ชี้ให้เห็นว่า การสร้างเครือข่ายในการบริหารกิจการสาธารณะทั้งในระดับนโยบายและในระดับปฏิบัติการเป็นสิ่งที่มีความสำคัญซึ่งนำไปสู่การเกื้อกูลการทำงานระหว่างกันและกัน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, น.2) ได้เสนอวิธีการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากว่าคือ เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการโดยให้เป็นรูปแบบการบริหารที่มีบุคคลหลายๆ คนเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ร่วมกำหนดนโยบายตัดสินใจ เพื่อให้ฝ่ายปฏิบัติในหน่วยงานหรือองค์กรมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องข้อสรุปผลการวิจัยของจันทราณี สงวนนาม (2551, น.170) ที่ได้นำเสนอรูปแบบการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้คือ 1) ใช้กับกลุ่มงานเฉพาะกิจและในรูปแบบคณะกรรมการ (Special Task Forces and Committee) และ 2) ใช้ในรูปแบบของกรรมการให้คำแนะนำ (Consulting)

2.2 องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายและภารกิจเครือข่ายความร่วมมือ เป็นการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์กร หน่วยงานทั้งที่เป็นไปตามกฎหมายและที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยมีความร่วมมือของเครือข่าย สนับสนุนการศึกษา 3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งการบูรณาการ การจัดการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ ตามความต้องการของประชาชน และความเหมาะสมกับสภาพพื้นฐานชีวิตและสภาพของคนในท้องถิ่น ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านทรัพยากร ซึ่งสอดคล้องกับพิชิต ฤทธิจรูญ และคณะ (มปป., น.134-135) ได้สรุปผลการวิจัยที่พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีการจัดการศึกษาจากการประสานงานกับสำนักงานเขตการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและสถานศึกษา ซึ่งโดยภาพรวมแล้วหน่วยงานดังกล่าวได้ให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบความสัมพันธ์ในการประสานงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรภายนอกในลักษณะที่มุ่งเน้นให้องค์กรภายนอกทำหน้าที่ให้การสนับสนุนในขอบข่ายภารกิจของการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยของวีระศักดิ์ เครือเทพ (2550, น.82) ที่ได้สรุปสังเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายนอกกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลักษณะนี้ว่าเป็นรูปแบบที่องค์กรภายนอกจะทำหน้าที่ให้การสนับสนุนด้านทรัพยากร ความรู้หรือเทคนิควิธีการ รูปแบบที่องค์กรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการผลักดันการริเริ่มนวัตกรรม โดยมุ่งสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหุ้นส่วนร่วมคิด ทดลอง และลงมือแก้ปัญหา ร่วมกับองค์กรภายนอกเหล่านี้ได้อย่างใกล้ชิด

ในขอบข่ายและภารกิจเครือข่ายความร่วมมือ ด้านวิชาการ เป็นกระบวนการดำเนินการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดหมายของการศึกษา และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน โดยมีความร่วมมือของเครือข่ายสนับสนุนด้านวิชาการทั้งการศึกษา 3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย รวมถึงการบูรณาการการศึกษาทั้ง 3 ระบบ สอดคล้องกับณัฐพงศ์ ฉลาดแย้ม (2552, น.2) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการณ์มีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่พบว่า ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรน้อยหรือไม่ชัดเจนและบทบาทของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจากข้อค้นพบที่ว่า ชุมชนไม่เข้าใจในกรอบบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องของตนเอง จากความบกพร่องของการเตรียมการ หรือการแนะนำของโรงเรียน 2) ความต้องการของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาพบว่า ชุมชน ต้องการให้โรงเรียนรับฟังความคิดเห็นของชุมชนให้มากขึ้น พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนและชุมชน และสอดคล้องกับวีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ (2549,

น.4) ได้กล่าวถึงภารกิจขอบข่ายงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการ ต้องได้รับการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์และหน่วยงานอื่นๆ และในขอบข่ายและภารกิจเครือข่ายความร่วมมือ ด้านทรัพยากร เป็นภาระระดมสิ่งต่างๆ ที่ใช้ในการบริหารจัดการ การศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยมีองค์ประกอบพื้นฐาน ได้แก่ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านทรัพยากรการเงิน ด้านทรัพยากรวัสดุ-อุปกรณ์ ด้านทรัพยากรการบริหารจัดการ ที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีความร่วมมือของเครือข่ายสนับสนุนด้านทรัพยากรทั้งการศึกษา 3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย รวมถึงการบูรณาการการศึกษาทั้ง 3 ระบบ สอดคล้องกับซึ่ง สอดคล้องกับพันธกิจ อภัยใจ (2549, น.31-34) ที่กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากร คือการที่ได้ให้ ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการสรรหา จัดสรรหรือร่วมสนับสนุนส่งเสริมในการสร้างให้มีขึ้นในสถานศึกษา นอกจากนี้ยัง กำหนดกระบวนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาไว้ด้วย และสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546, น.64) ที่ กล่าวถึง การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา สถานศึกษาควรประสานงานกับเครือข่ายการศึกษาเพื่อ แสวงหาความร่วมมือความช่วยเหลือเพื่อส่งเสริมสนับสนุนงานการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 องค์ประกอบที่ 3 แนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เป็นการปฏิบัติเพื่อกำหนดแนวทางที่ ส่งเสริมบุคคลได้รับความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และมีความจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมบุคคลได้รับการศึกษาตลอด ชีวิต เพื่อเรียนรู้ให้เท่าทันและพัฒนาตนเองให้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ทั้งวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และชุมชนโดยบุคคลจะได้รับการศึกษา ตลอดชีวิตจากกิจกรรมที่จัดขึ้นจาก การผสมผสานและเชื่อมโยงกัน ประกอบด้วย ด้านการจัดการศึกษาในระบบ ด้านการจัดการศึกษานอกระบบ และ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งด้านการบูรณาการการจัดการศึกษาทั้ง 3 ระบบ สอดคล้องกับ กาญจนา วัฒนสุนทร (มปป., น.32-33) ที่กล่าวว่า แนวทางของการศึกษาตลอดชีวิตนั้น การศึกษาตลอดชีวิตครอบคลุม การศึกษาหลายประเภท หลายรูปแบบ และสอดคล้องกับสำนักงานการศึกษานอกระบบ (2555, น.5-6) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้มีหลายรูปแบบและเกิดขึ้นได้หลายวิธี

2.4 องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารของเครือข่ายความร่วมมือ เป็นการจัดการให้องค์คณะ บุคคลดำเนินการ ใช้กระบวนการอย่างมีระบบทำให้เป้าหมายประสบความสำเร็จ เกิดประสิทธิผลและ ประสิทธิภาพ โดยความร่วมมือของเครือข่าย สนับสนุนการศึกษา 3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษา นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งการบูรณาการ การจัดการศึกษาทั้ง 3 ระบบ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning) ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กร (Organizing) ขั้นตอนที่ 3 การ ดำเนินงาน (Doing) และขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Action) ซึ่งสอดคล้องกับวิโรจน์ สารรัตน์ (2548) ได้ กล่าวถึงการบริหารสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ว่า มีลักษณะที่สำคัญคือ เป็นกระบวนการกำหนดจุดหมายของ องค์กร การกำหนดนโยบาย การวางแผน งบประมาณ การนำไปปฏิบัติ และการประเมินผลในเชิงบูรณาการที่ แตกต่างจากกระบวนการที่มีอยู่เดิม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานองค์กรต่างๆ และชุมชนที่เหมาะสม สอดคล้องกับสุวิมล โพธิ์กลิ่น และฉันทนา จันทร์บรรจง (2549) ได้ศึกษาวิจัยพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ ทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบเครือข่าย ความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก และ องค์ประกอบหลักที่ 3 คือ กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย ประกอบด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและ ปัญหา การระบุจุดหมายหรือเป้าหมาย การจัดทำแผนกลยุทธ์ การประเมินผล และการรายงานผล

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อ พัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ในภาพรวม มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก

และมีความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนา รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล อย่างเป็นระบบตาม หลักการพัฒนา รูปแบบ โดยประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ซึ่งเป็น การดำเนินการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบ อีกทั้งได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่อง เครือข่ายความร่วมมือและการพัฒนาการจัดการศึกษา ดังที่แนวคิดของกลุ่มนักวิชาการ หน่วยงานต่างๆ เกี่ยวกับ รูปแบบ อาทิ Schwirian (1984, p.70); Carter, V. Good (1973, p.370); Keeves (1988, p.559); Husen and Postlethwaite (1994, p. 3865); ทิศนา ขมณี (2550, น.220) ได้ให้ความหมายว่า รูปแบบ คือโครงสร้างที่ถูก นำเสนอเพื่อใช้วินิจฉัยความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่สร้างมาจากเหตุการณ์ การหยั่งรู้ ด้วยวิธีการอุปมาอุป มัย หรือได้มาจากทฤษฎี รูปแบบจึงไม่ใช่ทฤษฎี สอดคล้องกับ มาเรียม นิลพันธุ์ (2554, น.38) ได้กล่าวถึง ความหมายของรูปแบบว่า รูปแบบเป็นการ จำลองภาพในอุดมคติของสภาพความเป็นจริงที่นำไปสู่การอธิบาย คุณลักษณะสำคัญของปรากฏการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจไม่มีองค์ประกอบตายตัว หรือรายละเอียดทุกแง่มุมโดยผ่านกระบวนการทดสอบอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความแม่นยำและเชื่อถือได้ ซึ่ง สอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2554, น.104 – 106) ที่ได้กล่าวถึงการวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบนั้นอาจ กระทำได้ 2 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ 2) ทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ และอีสเนอร์ (Eisner, 1994, pp.192 - 193) ได้เสนอแนวคิดการตรวจสอบโดยการใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ ในบางเรื่องที่ต้องการความ ละเอียดอ่อนมากกว่าการวิจัยในเชิงปริมาณ โดยเชื่อว่าการรับรู้ที่เท่ากันนั้นเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รู้ ดังนั้นใน การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิด โดยการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ สอบถาม สัมภาษณ์ สร้างรูปแบบ และการ ตรวจสอบรูปแบบ ซึ่งในการตรวจสอบรูปแบบเป็นขั้นตอนที่จะทำให้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมานั้น มีความถูกต้อง สมบูรณ์ และน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น จึงส่งผลให้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดเทศบาล ในภาพรวม มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก และมีความเป็นประโยชน์ใน การนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด

สำหรับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาล ที่มีต่อความเป็นไปได้และควมมี ประโยชน์ของการนำรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลไปใช้ ด้านองค์ประกอบที่ องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารของเครือข่ายความร่วมมือ ด้านการประเมินผล (Action) ค้นพบว่า ความเป็นไปได้ยังมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด ($\bar{X} = 4.23$) ทั้งนี้ควรมีการติดตามและประเมินผลการจัด การศึกษาทั้งในระบบ นอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนา ปรับปรุง การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนและท้องถิ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการนำรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด เทศบาลไปทดลองใช้ในสถานศึกษาและประเมินประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของ ประชาชนและทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้อาจมีการวิเคราะห์ วิจัยเพื่อหา รูปแบบที่เป็นไปได้มากที่สุดในงานที่ เหมาะสมสำหรับบริบทที่แตกต่างกัน

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรปรับแผนการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้แก่โรงเรียนใน สังกัดให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ โดยให้ทุก ฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมและคำนึงถึงประโยชน์ที่เกื้อต่อเด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นให้มากที่สุด

1.3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรณรงค์ ส่งเสริมให้จัดการศึกษาทั้งในระบบการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัยรวมทั้งการบูรณาการการจัดการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบเพื่อให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้โดยอาจกำหนดเป็นนโยบาย ให้มีการศึกษาวิเคราะห์วิถีการ โดยมีการดำเนินงานร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน อันทำให้ได้ใช้ทรัพยากรในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.4 โรงเรียนควรเน้นจัดการศึกษาแบบบูรณาการ เพิ่มเติมจากที่ส่วนใหญ่มุ่งเน้นการจัดการศึกษาในระบบ เพราะจากสภาพความเป็นจริงยังมีเด็ก เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นเป็นจำนวนมากที่ไม่มีความรู้สำหรับการประกอบอาชีพ โรงเรียนจึงควรจัดการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัยรวมทั้ง การบูรณาการการจัดการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ ให้แก่เด็กเยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาศักยภาพการประกอบอาชีพและคุณภาพชีวิต

1.5 ควรมีการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนา ปรับปรุง การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนและท้องถิ่นอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ ทั้งที่เป็นการเสริมการศึกษาในระบบให้กับนักเรียน และที่จัดให้เฉพาะกับประชาชนโดยรวมหลักการทั้งด้านการมีอาชีพ การพัฒนาตนเองของสังคม และการสร้างสังคมท้องถิ่นให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

2.3 ควรมีการศึกษาหารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่เหมาะสมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และทำให้โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการบริหารสถานศึกษา ตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ทั้งนี้โดยไม่ขัดต่อนโยบายและกฎระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและครุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กาญจนา วัฒนสุนทร. (มปป.). รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: เอ็ดดูมีเดียพับลิชชิง.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจบริหาร และการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร.

จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.

ณรงค์ อภัยใจ. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านเมืองกีด อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

- ณัฐพงษ์ ฉลาดแย้ม. (2552). การพัฒนากิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน
ในช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนในอำเภอศรีบุญเรือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1.
วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 28(1), 74-82.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- ทิศนา ขมณี. (2550). *แบบแผนและเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2549). *วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2550). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 124 ตอนที่ 47 ก, หน้า 1- 127.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2550). *การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายการส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*.
กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์. (2549). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวปฏิรูป. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัย
อีสเทิร์นเอเชีย*, 1(1), 79.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2550). *เครือข่าย: นวัตกรรมการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ:
ซีโนดีไซด์.
- สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2548). *หลักการจัดการศึกษายุคใหม่*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาผู้บริหาร
การศึกษา.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2544). *รายงานการวิจัยการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อสังคมไทยในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ:
องค์การค่าครูสภา.
- สุวิมล โพธิ์กลิ่น และฉันทนา จันทร์บรรจง. (2549). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อ
พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
นเรศวร*, 8(2), 55 – 70.
- สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. (2551). *การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนคุณภาพมาตรฐานโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร SMART SCHOOL*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานการศึกษานอกระบบ. (2555). *นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2555*. กรุงเทพฯ: องค์การค่าของ สกสค.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2553). *ข้อเสนอทางเลือกระบบการศึกษาที่เหมาะสมกับสถานะ
คนไทย*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- อุทัยวรรณ เฉลิมชัย และยุทธชัย เฉลิมชัย. (2550). *ภาคีบ้านเรือน: การจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างครอบครัว
สำนักเขตพื้นที่การศึกษาและเครือข่าย*. กรุงเทพฯ: พรึกหวานกราฟฟิค.

ภาษาอังกฤษ

- Apaijai, N. (2006). *The participation of the community in the management of Banmuangkut
School Mae Taeng district Chiang Mai*. (Independent Study, Chiang Mai University).
(in Thai)

- Chalatyam, N. (2009). The development of scientific projects for encourage creative activity of students in the Secondary Education at a school in Si Bunruang district. Service Area Office of Nongbua Lamphu Province 1. *Journal of Education Khon Kaen University*, 28 (1), 74-82. (in Thai)
- Chalearnchai, U. & Chalearnchai, Y. (2007). *Associate houses: The corporate Education Management of families. The Education service area and networking*. Bangkok: Prikwhan Graphic. (in Thai)
- Department of Education Bangkok Metropolitan Administration. (2008). The Quality standards evaluation of the SMART of Department of school. Bangkok: Agricultural cooperatives of Thailand. (in Thai)
- E. Mark Hanson. (2003). *Education Administration and Organizational Behavior* (5th ed.). Boston: Education.
- Eisner, E.W. (1994). *Cognition and Curriculum Reconsidered*. New York: Teachers College Press.
- Good, Carter Victor. (1995). *Dictionary of Education*. New York: Mc Graw - Hill.
- Husen, Torsten & Postlethwaite, T. Neville. Ed. (1994). *The International Encyclopedia of Education* (2nd ed.). Great Britain: Pergamon Press.
- Institute for development of Executive Education. (2005). *Principles of a new era*. Bangkok: Institute for development of Executive Education. (in Thai)
- Keeves, J. P. (1988). *Model and Model Building in Education Research, Methodology and Measurement an International Handbook*. Oxford: Pergamon Press.
- Khaemmanee, T. (2007). *Pattern and educational research tools*. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Krueathep, V. (2007). *Network: The innovative work of local government*. Bangkok: Xeno Deeside. (in Thai)
- Ministry of education. (2010). *National Education Act of B.E. 2542 (1999), and amendments (Second National Education Act B.E. 2545 (2002), and amendments (Third National Education Act B.E. 2553 (2010)*. Bangkok: Express Transportation Organization of Trail. (in Thai)
- Ninlaphan, M. (2006). *Behavioral and Social Sciences Research*. Nakhonpathom: Silpakorn University. (in Thai)
- Office of non-formal education. (2012). *The policy focus of non-formal education office progress. Fiscal Year 2012*. Bangkok: Business organization of the Welfare Promotion Commission for Teachers and Education Personnel. (in Thai)
- Office of the Basic Education Commission. (2007). *The decentralization of education management to the of Education Service Area Office and the school Education rules. Establish rules and procedures for administrative decentralization and education of 2007*. Bangkok: Agricultural Cooperatives. (in Thai)

- Phoklin, S. & Janbanjong, C. (2006). The development of academic cooperation network model to improve the education quality of small basic school. *Journal of Education Naresuan University*, 8(2), 55-70. (in Thai)
- Ritjaroon, P. (2007). *The research for develop a policy to education promote of the local government*. Bangkok: The office of the Education Council. Ministry of Education. (in Thai)
- Sangonnam, J. (2008). *The theory and practice in education* (2nd ed.). Bangkok: Book Point. (in Thai)
- Schwrian. (1984). *Networking and Mentoring*. London: Bookcraft.
- Srisaart, B. (2011). *Preliminary research* (9th ed.). Bangkok: Suwiryasan. (in Thai)
- Sungsri, S. (2001). *Research report of lifelong education for Thai society and in the 21st century*. Bangkok: Business Organization of the Office of the welfare Promotion Commission for Teachers and Educational. (in Thai)
- The Constitution of the Kingdom of Thailand. (2007). *Government Gazette*. Volume 124 Part 47 A, page 1- 127. (in Thai)
- The Thai health Promotion Foundation. (2010). *The choice education system for appropriate conditions Thai people*. Bangkok: Pabpim. (in Thai)
- Uthairat, W. (2006). The role of school directors by reforms. *Academic journals Eastern Asia University*, 1(1), 79. (in Thai)
- Wattanasuntorn, K. (n.d.). *The school based management model by local government*. Bangkok: Edu media Publishing. (in Thai)
- Wheatly. (1999). *Leadership and the New Science: Discovering Order in a Chaotic World*. (2nd ed.). San Francisco: Berret – Koehler Publishers.